

ലൈലതുൽ ഖദ്റിന്റെ ദുആ

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ
تُحِبُّ الْعَفْوَ
فَاعْفُ عَنِّي

അബൂ തൈമിയ്യ ഹനീഫ് ബാവ

حفظه الله

ലൈലതുൽ ഖദ്റിന്റെ ദുആ

അല്ലാഹുവേ, തീർച്ചയായും നീ
ധാരാളമായി തെറ്റുകളെ മായ്ക്കുന്നവനും
മാപ്പു നൽകുന്നവനാണ്.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ

മാപ്പു നൽകുന്നതിനെ നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു.

تُحِبُّ الْعَفْوَ

അതിനാൽ എന്റെ തെറ്റുകളെ മായ്ച്ച്
മാപ്പാക്കണേ!

فَاعْفُ عَنِّي

അബൂ തൈമിയ്യ ഹനീഫ് ബാവ

حفظه الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَرَأَيْتَ إِنْ عَلِمْتُ أَيُّ لَيْلَةٍ لَيْلَةُ الْقَدْرِ، مَا أَقُولُ فِيهَا؟
قَالَ: "قُولِي: اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ؛ فَاعْفُ عَنِّي".

[رواه أحمد والترمذي وابن ماجه، وصححه الألباني]

ആഇശ റാസൂലിനോട് പറയുന്നു: ഏതു രാത്രിയാണ് ലൈലതുൽ ഖദ്ർ എന്നു എനിക്ക് അറിയാൻ കഴിഞ്ഞാൽ, ഞാൻ അതിൽ എന്താണ് പറയേണ്ടതെന്ന് താങ്കൾ അറിയിച്ചു തരുമോ? അവിടുന്ന് പ്രതിവചിച്ചു: “നീ പറയൂ: അല്ലാഹുവേ, തീർച്ചയായും നീ ധാരാളമായി തെറ്റുകളെ മായ്ക്കുന്നവനും മാപ്പു നൽകുന്നവനുമാണ്. മാപ്പു നൽകൽ നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ എന്റെ തെറ്റുകളെ മായ്ച്ച് മാപ്പാക്കണേ!”.

[അഹ്മദ്, തീർമുദി, ഇബ്നു മാജ: തുടങ്ങിയവർ ഉദ്ധരിച്ചത്]

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي

അല്ലാഹുവേ, (اللَّهُمَّ)

‘അല്ലാഹമ്മ’ എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം ‘യാ അല്ലാഹ്’ (അല്ലാഹുവേ) എന്നാണ്. അല്ലാഹുവിന്റെ അതിമഹത്തായ നാമത്തിനു (اسم الجلالة) മുന്നിൽ വിളിക്കാനുപയോഗിക്കുന്ന അക്ഷരമായ (حرف نداء) ‘യാ’ എന്നത് മാറ്റി പകരം നാമത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ അതേ ആശയത്തെ

പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന 'മീം' നൽകി. അതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ചില ഗുണങ്ങൾ ഇങ്ങനെ സംഗ്രഹിക്കാം:

1 - അല്ലാഹുവിന്റെ അതിമഹത്തായ നാമത്തെ (اسم الجلالة) മുന്തിക്കുന്നു. അവന്റെ നാമം കൊണ്ട് ആരംഭിക്കുന്നു. അതിലൂടെ എല്ലാ നന്മയും ബറകത്തും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. എല്ലാ ഉപദ്രവങ്ങളിൽ നിന്നും രക്ഷതേടുന്നു.

2 - നാമത്തിന്റെ അവസാനത്തിലെ 'മീം' ഒരുമിച്ചുചേർക്കുക (عجم) എന്ന ആശയം കൂടി നൽകുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടമായ മുഴുവൻ നാമങ്ങളെയും, പൂർണ്ണതയും സൗന്ദര്യവും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന മുഴുവൻ ഗുണവിശേഷങ്ങളെയും അത് സമ്മേളിപ്പിക്കുന്നു.

3 - പ്രസ്തുത 'മീം' നൽകുന്ന സമ്മേളനമെന്ന ആശയം പ്രാർത്ഥകന്റെ ഹൃദയം മറ്റൊന്നിലേക്കും ശിഥിലമാകാതെ അല്ലാഹുവിന്റെ മുന്നിൽ മാത്രം സാന്നിധ്യമുറപ്പിക്കാനും, മറ്റാരെയും പങ്കുചേർക്കാതെ അവനിൽ മാത്രം ആരാധന സമർപ്പിക്കാനും സഹായിക്കുന്നു.

തീർച്ചയായും നീ (تَبَيُّرٌ)

പ്രാർത്ഥനകളുടെ മര്യാദകളിൽ പെട്ടതാണ് ഈ ഉറപ്പിക്കൽ. റബ്ബിനോടാണ് അടിയൻ ചോദിക്കുന്നത്. പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ ഉത്തരം നൽകും എന്ന് ഉറപ്പുള്ളവനോട്. അശ്രദ്ധമായ ഹൃദയത്തോടെയല്ല, തികഞ്ഞ യഖീനോടെയാണ് ചോദിക്കുന്നത്. 'തീർച്ചയായും നീ',

നിന്നെക്കുറിച്ചുള്ള വർണ്ണന യാതൊരു സംശയവും ഏശാത്തതാണ്. നിന്നെക്കുറിച്ചു യഥാത്ഥമായ അറിവിന്റെയും യവീനിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. നീ നിന്റെ കിതാബിൽ നിന്നെ വർണ്ണിച്ചതുപോലെ, നിന്റെ റസൂൽ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ സുന്നത്തിൽ നിന്നെ വർണ്ണിച്ചതുപോലെ, യാതൊരു മാറ്റത്തിരുത്തലും വരുത്താതെ, ദുർവ്യാഖ്യാനിച്ച് ഭേദഗതിവരുത്താതെ, രൂപം നിരൂപിക്കുകയോ തുല്യത കൽപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ, വഹ്‌യ് മുഖേന എങ്ങനെയാണോ ലഭിച്ചത് അങ്ങനെത്തന്നെ സ്വീകരിക്കുകയും വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ധാരാളമായി തെറ്റുകളെ മായ്ക്കുന്നവനും മാപ്പു നൽകുന്നവനാണ് (عَفْوٌ تَحِبُّ الْعَفْوُ)

عَفْوٌ എന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ അതിസുന്ദരമായ നാമങ്ങളിലൊന്നാണ്. عَفْوٌ എന്ന ദാതുവിൽ നിന്നുള്ള فَعْوٌ രൂപമാണത്. അത് مُبَاغَةٌ യെ അഥവാ അതിശയോക്തിയെ അറിയിക്കുന്നു. ആ നാമത്തിൽ ഉൾചേർന്നിരിക്കുന്ന ആശയത്തിന്റെ ആധികൃത്തെയും നൈരന്തര്യത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

عَفَا എന്നാണ് ക്രിയാ രൂപം. അതിന്റെ അടിസ്ഥാന അർത്ഥം الْمَحْوُ وَالطُّسُّ (തേച്ചു മായ്‌ച്ച് ഇല്ലാതാക്കി) എന്നാണ്. മരുഭൂമിയിലെ കാലടിപ്പാടുകളെ കാറ്റു വന്ന് മായ്‌ച്ച് അടയാളങ്ങൾ നീക്കിക്കളയുന്നതിന് ഈ പദമാണ് ഉപയോഗിക്കുക. പാപങ്ങളുടെ അടയാളങ്ങളെ

മായച് അത്യധികം മാപ്പു നൽകി അനന്തരഫലങ്ങളിൽ നിന്ന് കാത്തുരക്ഷിക്കുന്ന കാരുണ്യവാനാണ് عَفُو ആയ റബ്ബ്.

പാപങ്ങളുടെ അടയാളങ്ങൾ അനവധിയാണ്. അനന്തരഫലങ്ങൾ അതി കഠിനവും. ഇഹത്തിലും പരത്തിലും ദോഷകരം. ഹൃദയങ്ങളിൽ അവ കറപിടിപ്പിക്കുന്നു. അത് അധികരിക്കുന്നത് നാശം വരുത്തും. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ (المطففين 14)

"അങ്ങിനെയല്ല, മറിച്ച് അവർ സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ കറപിടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു". (മുതഫ്ഫിഹീൻ 14)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَخْطَأَ خَطِيئَةً نُكِنَتْ فِي قَلْبِهِ نُكْتَةٌ سَوْدَاءٌ، فَإِذَا هُوَ نَزَعَ وَاسْتَغْفَرَ وَتَابَ، سُقِلَ قَلْبُهُ، وَإِنْ عَادَ زِيدَ فِيهَا حَتَّى تَعْلُوَ قَلْبُهُ، وَهُوَ الرَّانُ الَّذِي ذَكَرَ اللَّهُ: { كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ }".
(رواه الترمذي وحسنه الألباني)

അബൂ ഹുരൈറ: رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ നിവേദനം. അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ പറയുന്നു: “നിശ്ചയമായും ഒരു അടിയൻ ഒരു തെറ്റു ചെയ്യുമ്പോൾ അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു കറുത്ത കുത്ത് വീഴ്ത്തുന്നു. അവൻ അതിൽ നിന്ന് പിൻമാറുകയും പാപമോചനമർത്ഥിക്കുകയും പശ്ചാത്തപിച്ചു മടങ്ങുകയും ചെയ്താൽ അവന്റെ ഹൃദയം തുടച്ചുമിനുക്കപ്പെടും. അല്ല,

തെറ്റുകൾ ആവർത്തിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അതിലെ കറുപ്പ് വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കും; അത് അവന്റെ ഹൃദയത്തെ കീഴടക്കുവോളം. അതാണ് അല്ലാഹു പറഞ്ഞ ‘റാൻ’ (കറവിടിപ്പിക്കൽ). “അങ്ങനെയല്ല, മറിച്ച് അവർ സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത് അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ കറവിടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.” [തിർമുദി സുന്നനിൽ ഉദ്ധരിച്ചത്]

ദുനിയായിൽ അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്ന പല ദുരിതങ്ങളും പാപങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന അടയാളങ്ങളിൽ പെട്ടതാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ﴾ (الشورى 30)

“നിങ്ങൾക്ക് ബാധിക്കുന്ന ഏതൊരു ആപത്തും നിങ്ങളുടെ കരങ്ങൾ സമ്പാദിച്ചതിന്റെ ഫലം തന്നെയാണ്. കുറേയധികം അവൻ മാപ്പു നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.” [ശുറാ 30]

എത്രയെത്ര നന്മകൾക്ക് തൗഹീഖ് മുടങ്ങുന്നത് നാം അനുഭവിക്കുന്നു, അത് നമ്മുടെ തെറ്റുകളുടെ അനന്തരഫലമാകാം. ഇബ്നു റജബ് رَضِيَ اللهُ عَنْهُ പറയുന്നു:

قيل لابن مسعود رضي الله عنه: ما نستطيع قيام الليل؟ قال: أقعدتكم ذنوبكم.
(لطائف المعارف)

"ഇബ്നു മസ്ഊദ് رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ചോദിക്കപ്പെട്ടു: ഞങ്ങൾക്ക് രാത്രിനമസ്കാരത്തിന് കഴിയുന്നില്ലല്ലോ?"

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:

നിങ്ങളുടെ പാപങ്ങൾ നിങ്ങളെ പിടിച്ചിരുത്തിക്കളഞ്ഞിരിക്കുന്നു.”

(ലതാഇപ്പൽ മആരിഫ്)

പരലോകത്ത് കാത്തിരിക്കുന്ന വേദനയേറിയ ശിക്ഷയാണ് പാപങ്ങളുടെ അടയാളങ്ങളിൽ ഏറ്റവും വലുത്. അവയെല്ലാം മായ്ച്, വിട്ടുപൊറുത്ത് മാപ്പനൽകുന്ന കാരുണ്യവാനായ റബ്ബിലേക്ക് മാത്രം അഭയം തേടുകയാണ് വിനീതനായ അടിയൻ. തെറ്റുകൾ പൊറുത്ത് അവൻ മാപ്പനൽകിയാൽ അതിന്റെ ഗുണഫലം വിവരണാതീതമാണ്. ഇഹലോകത്തും പരലോകത്തും, ദീനിലും ദുനിയാവിലും, കുടുംബത്തിലും സമ്പത്തിലും ‘ആഫിയത്ത്’ അഥവാ സൗഖ്യവും സന്തോഷവും അവൻ നൽകും. അതാകട്ടെ പകരം വെക്കാനില്ലാത്ത അതിമഹത്തായ അനുഗ്രഹമാണ്. ഈമാൻ കഴിഞ്ഞാൽ അല്ലാഹു നൽകുന്ന ഏറ്റവും വലിയ ദാനമാണ്.

മാപ്പ നൽകൽ നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു (تَجِبُ الْعَفْوُ)

അല്ലാഹുവിന്റെ അത്യുന്നതമായ ഗുണവിശേഷങ്ങളിൽ (الصفات العلى) പെട്ടതാണ് അവൻ عَفْوُ നെ (മാപ്പ നൽകൽ) ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു എന്നത്. തന്റെ കുറ്റങ്ങളും കുറവുകളും ഏറ്റുപറഞ്ഞ് പശ്ചാത്തപിക്കുന്ന, കലങ്ങിയ കണ്ണും പിടക്കുന്ന ഹൃദയവുമായി അവന്റെ സാമീപ്യം തേടിവരുന്ന അടിയനെ അങ്ങേയറ്റം സന്തോഷത്തോടെ സ്വീകരിക്കുന്നവനാണ് റഹ്മാനായ റബ്ബ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ﴾ [الشورى 25]

“അവനാകുന്നു തന്റെ അടിയരിൽ നിന്ന് പശ്ചാത്താപം സ്വീകരിക്കുന്നവൻ. അവൻ തെറ്റുകളെ മായ്ച് മാപ്പു നൽകുന്നു. നിങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് അവൻ അറിയുകയും ചെയ്യുന്നു.” [ശുറാ 25]

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: " قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ حَيْثُ يَدْكُرُنِي، وَاللَّهُ لَنَأْفِرُحَ بِتَوْبَةِ عَبْدِي مِنْ أَحَدٍ كُمْ يَجِدُ ضَالَّتَهُ بِالْفَلَاحَةِ، وَمَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَمَنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا، وَإِذَا أَقْبَلَ إِلَيَّ يَمْسِحُ أَقْبَلْتُ إِلَيْهِ أَهْرُولٌ". [رواه مسلم]

അബൂ ഹുരൈറ: رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ നിവേദനം. അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ പറയുന്നു: “അല്ലാഹു عَزَّ وَجَلَّ പറയുന്നു: എന്റെ അടിയൻ എന്നെക്കുറിച്ച് വിചാരിക്കുന്നിടത്താണ് ഞാൻ. അവൻ എന്നെ സ്മരിക്കുന്നിടത്ത് ഞാൻ അവനോടൊപ്പമുണ്ട്. അല്ലാഹുവാണ, നിശ്ചയമായും നിങ്ങളിലൊരാൾക്ക് വിജനമായൊരു മരുഭൂമിയിൽ നഷ്ടപ്പെട്ടത് കണ്ടുകിട്ടുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്നതിനെക്കാൾ അതിയായ ആഹ്ലാദമാണ് തന്റെ അടിമയുടെ പശ്ചാത്താപം കൊണ്ട് അല്ലാഹുവിനുണ്ടാകുന്നത്. ആർ ഒരു ചാൺ എന്നിലേക്ക് അടുക്കുന്നുവോ അവനിലേക്ക് ഒരു മുഴം ഞാനടുക്കും. ആർ ഒരു മുഴം എന്നിലേക്ക് അടുക്കുന്നുവോ അവനിലേക്ക് ഒരു കൈ ദൂരം ഞാനടുക്കും. അവൻ എന്റെയടുക്കലേക്ക് നടന്നുവന്നാൽ അവനിലേക്ക് ഞാൻ ഓടി ചെല്ലും.” [മുസ്ലിം സ്വഹീഹിൽ ഉദ്ധരിച്ചത്]

അടിമകൾ പരസ്പരം عَفُو ചെയ്യുന്നത് ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവനമാണവൻ.
അല്ലാഹു പറയുന്നു:

﴿وَلِيَعْفُوا وَلِيَصْفَحُوا أَلَّا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ [النور ٢٢]

“അതിനാൽ അവർ മാപ്പനൽകട്ടെ, വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യട്ടെ, അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് പൊറുത്തുതരുന്നത് നിങ്ങൾ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ലേ? അല്ലാഹു ഏറെ പൊറുക്കുന്നവനും അങ്ങേയറ്റം കരുണ ചെയ്യുന്നവനാണ്.”

[നൂർ 22]

പടപ്പുകൾ തമ്മിലുള്ള അതിലംഘനങ്ങളും കൈയേറ്റങ്ങളും പരസ്പരം വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്ത് മാപ്പ നൽകാനാണ് അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത്. അതിനു പയോഗിച്ച വാക്ക് **عَفُو** എന്നതു തന്നെ. ഹൃദയത്തിൽ വീഴ്ത്തിയ മുറിവിന്റെ വേദന മറക്കാനും പൊറുക്കാനും വളരെ പ്രയാസമുണ്ടാകാം. അകത്ത് കോറിയിട്ട അടയാളങ്ങളെ തീർത്തും മായ്ച് മാപ്പ് നൽകാൻ കറകളുണുത ഈമാനും സ്വീദ്ഘും തന്നെ വേണം. അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത് ഇഷ്ടപ്പെടാൻ കഴിയൽ ഈമാനാണ്. അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി മാത്രം വിട്ടുകൊടുക്കാൻ കഴിയണം. അങ്ങനെ വിട്ടുകൊടുത്താൽ അതൊരു വിട്ടുകൊടുക്കൽ തന്നെ, പിന്നെ യാതൊരു അടയാളവും ഉള്ളിൽ ബാക്കിയുണ്ടാവില്ല. അതിലൂടെ അവർ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത് അല്ലാഹു അവർക്ക് അതുപോലെ വിട്ടുപൊറുത്ത് മാപ്പ നൽകലാണ്.

അല്ലാഹുവിന്റെ അതിസുന്ദരമായ ഒരു നാമവും (**عَفُو**), അത്യുന്നതമായ ഒരു ഗുണവിശേഷവും (**تُحِبُّ الْعَفْوَ**) മുൻനിർത്തി അവനോട് തവസ്സൽ ചെയ്യലാണ് ഈ ദൃശ്യയിലെ മുഖ്യമായ ഒരു സവിശേഷത. അല്ലാഹുവിനോട് അവന്റെ സൃഷ്ടികളിലൊന്നിനെയും തവസ്സലാക്കൽ

അനുവദനീയമല്ല. മറിച്ച് അവന്റെ നാമ ഗുണവിശേഷങ്ങൾ മുൻനിർത്തി അവനോട് ചോദിക്കുന്നത് പുണ്യകരവും പ്രാർത്ഥനക്ക് ഉത്തരം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങളിൽ പെട്ടതുമാണ്. ശൈഖ് ഇബ്നു ബാസ് ഷഹ്മَةُ اللهُ പറയുന്നു:

التوسل بالله وبأسبائه وصفاته مشروع للمسلم، وهو من أسباب إجابة الدعاء؛ لقول الله عز وجل: ﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾ [الأعراف: 180]، ولما ثبت عنه ﷺ في أحاديث كثيرة من التوسل إلى الله بأسمائه وصفاته. [مجموع فتاوى ومقالات الشيخ ابن باز رحمه الله]

“അല്ലാഹുവിന് ഉൽകൃഷ്ടമായ നാമങ്ങളുണ്ട്. അവകൊണ്ട് അവനോട് നിങ്ങൾ ദുആ ചെയ്യുക.” [അഅ്റാഹ് 180] എന്ന അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമനുസരിച്ചും, അല്ലാഹുവിന്റെ നാമ ഗുണവിശേഷങ്ങളെ മുൻനിർത്തി അവിടുന്ന് അല്ലാഹുവിനോട് തവസ്സലാക്കിയത് നബി صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ യിൽ നിന്ന് ധാരാളം ഹദീസുകളിൽ സ്ഥിരപ്പെട്ടു വന്നതനുസരിച്ചും, അല്ലാഹുവിനെയും അവന്റെ നാമങ്ങളെയും ഗുണവിശേഷങ്ങളെയും മുൻനിർത്തി തവസ്സലാക്കുന്നത് ഒരു മുസ്ലിമിന് നിയമാനുസാരമാണ്. പ്രാർത്ഥനക്ക് ഉത്തരം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങളിൽ പെട്ടതാണത്.” [മജ്മൂഉ ഫതാവ് വ മഖാലാത്]

അല്ലാഹുവിന്റെ അതിമനോഹരമായ നാമവും അത് ഉൾക്കൊള്ളുന്ന അത്യുന്നതമായ ഈ ഗുണവും മുൻനിർത്തി അവനോട് ചോദിക്കുന്നത്

നമ്മുടെ തെറ്റുകുറ്റങ്ങളെല്ലാം പൊറുത്ത് മാപ്പു നൽകി, അവയുണ്ടാക്കിയ അടയാളങ്ങളെല്ലാം തേച്ചു മാച്ച് തരണമെന്നാണ്.

അതിനാൽ എന്റെ തെറ്റുകളെ മാച്ച് മാപ്പാക്കണം! (فَاعْفُ عَنِّي)

റമദാനിലെ ത്യാഗപൂർണ്ണമായ നോമ്പ്, സുദീർഘവും അതിസുന്ദരവുമായ രാത്രിനമസ്കാരം, ഖുർആൻ പഠനം, പാരായണം, ദീക്കുകൾ, ദുആകൾ, സ്വദഖ: തുടങ്ങി ഒട്ടനേകം പുണ്യകർമ്മങ്ങളിലായി ദിനരാത്രങ്ങൾ കഴിച്ചു- കൂട്ടി, ഇതാ ലൈലതുൽ ഖദ്ർ എന്ന അതിമഹത്തായ അനുഗ്രഹത്തിന് സാക്ഷിയാകാൻ അല്ലാഹു തൗഫീഖ് നൽകുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ

“എന്താണ് ഞാൻ പറയേണ്ടത്?” എന്ന ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമായാണ് ഈ വാക്കുകൾ കൊണ്ട് ദുആ ചെയ്യാൻ നമ്മുടെ ഉമ്മാക്ക് അല്ലാഹു- വിന്റെ റസൂൽ ﷺ പഠിപ്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നത്. അതിൽ വലിയൊരു ഗുണപാഠം കൂടിയുണ്ട്. അഹന്തയുടെയും താൻപോരിമയുടെയും അപകടത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ ഈ വാക്കുകൾ സഹായിക്കും. ഇത്രയൊക്കെ ചെയ്തു എന്ന വലിപ്പത്തരമല്ല, വന്നുപോയ വീഴ്ചകളെ- ക്കറിച്ച് ഓർമ്മിക്കാനാണ് ഇത് നമ്മെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നത്.

അല്ലാഹുവിന്റെ ഔദാര്യവും കാരുണ്യവും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ നമ്മുടെ രാജവീഥി പ്രാപിക്കാനാവില്ലെന്ന തികഞ്ഞ ബോധ്യവും, തന്റെമേൽ അർപ്പിതമായ ബാധ്യതകൾ നിറവേറ്റുന്നതിൽ വരുത്തിയ വീഴ്ചകളെ- റിച്ച ആക്ഷേപവും, തന്നിൽ നിന്നു സംഭവിച്ച അബദ്ധങ്ങളെ ഓർമ്മുള്ള ആശങ്കയും ഒരു അടിയനെ അവന്റെ അഹന്തയുടെ മുന്നയാടിച്ച്, അങ്ങേയറ്റത്തെ വിനയത്തോടെയും താഴ്മയോടെയും ഉബുദിയുത്ത്

സാക്ഷാൽകാരിക്കാൻ സഹായിക്കും. അത് വല്ലാത്ത ഒരു സുരക്ഷാ കവചമാണ്. **إياك نستعين** വിന്റെ കൂടെ **إياك نعبد** എന്ന് പറയുന്നതു പോലെ. ശൈഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു തൈമിയ്യ: **حَمْدُ اللَّهِ** പറയുന്നു:

فالمؤمن يرى أن عمله لله؛ لأنه إياه يعبد. وأنه بالله؛ لأنه إياه يستعين [الحسنة والسيئة]

“ഒരു വിശ്വാസിയുടെ വിഭാവനയനുസരിച്ച് തന്റെ കർമ്മങ്ങളെല്ലാം അല്ലാഹുവിനുള്ളതാണ്. കാരണം അവൻ അല്ലാഹുവിനെയാണ് ആരാധിക്കുന്നത്, അവനെ മാത്രം. അവൻ നിലനിൽക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെ സഹായംകൊണ്ട് മാത്രമാണ്. കാരണം, അവൻ സഹായം തേടുന്നത് അല്ലാഹുവിനോടാണ്, അവനോട് മാത്രം”.

[അൽ ഹസന: വസ്തുതിഅ:]

അദ്ദേഹം പറയുന്നു:

فمن حقق قوله {إياك نعبد} خرج عن الرياء، ومن حقق قوله {إياك نستعين} خرج عن الإعجاب. وفي الحديث المعروف: "ثلاث مهلكات: شح مطاع وهوى متبع وإعجاب المرء بنفسه". [مجموع الفتاوى]

"നിന്നെ മാത്രം ഞങ്ങൾ ആരാധിക്കുന്നു" എന്ന വചനത്തെ സാക്ഷാൽ-ക്കരിച്ചവൻ നാടുത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ടു. "നീനോടു മാത്രം ഞങ്ങൾ സഹായം തേടുന്നു" എന്ന വചനത്തെ സാക്ഷാൽക്കരിച്ചവൻ അഹന്ത-യിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ടു. പ്രശസ്തമായ ഒരു നബിവാചനത്തിൽ ഇപ്രകാരം കാണാം: "മൂന്നു കാര്യങ്ങൾ വിനാശകരമാണ്: വിധേയത്വം കാണിക്ക-

പ്പെടുന്ന സങ്കീർണ്ണതയും, പിന്തുടരപ്പെടുന്ന അഭീഷ്ടം, അഹത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഒരു മനുഷ്യന് തോന്നുന്ന ഡംഭ്." [മജ്മൂഉൽ ഫതാവ]

സയ്യിദുൽ ഇസ്ലീംഹാരിൽ **أبوء لك بنعمتك علي وأبوء بذنبي** “നീ എന്റെമേൽ ചൊരിഞ്ഞു തന്ന അനുഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ അംഗീകരിക്കുന്നു. എന്റെ കുറ്റങ്ങളെല്ലാം നിന്നോട് ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു” എന്ന് പറയുന്നതിലും സമാനമായ ഈ ആശയമാണുള്ളത്. കാലിൽ നീരുകെട്ടി വിണ്ടുകീറ-വോളം സുദീർഘമായ രാത്രിനമസ്കാരത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ സുജൂദിൽ കിടന്നുകൊണ്ട് അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂൽ **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന വചനങ്ങളിലും ഇതുതന്നെയാണ് പ്രധാന പ്രമേയം. ഇബ്നനുൽ ഖയ്യിം رحمه الله പറയുന്നു:

والعبد يسير إلى الله سبحانه بين مشاهدة منته عليه ونعمه وحقوقه وبين رؤية عيب نفسه وعمله وتفريطه وإضاعته... في حديث سيد الاستغفار "أبوء لك بنعمتك علي وأبوء بذنبي"... في حديث سيد الاستغفار "أبوء لك بنعمتك علي وأبوء بذنبي"... وكان صلى الله عليه وسلم يقول في سجوده أقرب ما يكون من ربه: "أعوذ برضاك من سخطك وأعوذ بعفوك من عقوبتك وأعوذ بك منك لا أحصي ثناء عليك أنت كما أثنيت على نفسك... وقال لأطوع نساء الأمة وأفضلهن وخيرهن الصديقة بنت الصديق وقد قالت له يا رسول الله لئن وافقت ليلة القدر فما أدعو به قال: "قولي اللهم إنك عفو تحب العفو فاعف عني"... [شفاء العليل]

“ഒരു അടിമ അല്ലാഹുവിന്റെയടുക്കലേക്ക് സഞ്ചരിക്കുന്നത് അവൻ ചൊരിഞ്ഞുതന്ന ഔദാര്യവും അനുഗ്രഹങ്ങളും തന്റെമേലുള്ള ബാധ്യത-കളും, അതോടൊപ്പം തന്റെയടുക്കലുള്ള കുറവുകളും കർമ്മങ്ങളിലെ

ന്യൂനതകളും തന്റെ വീഴ്ചകളും നഷ്ടങ്ങളും കണ്ടുകൊണ്ടാണ്... സയ്യിദുൽ ഇസ്ലീം ഫാറിന്റെ ഹദീസിൽ ഇക്കാര്യം നമുക്ക് കാണാം: “നീ എന്റെ മേൽ ചൊരിഞ്ഞു തന്ന അനുഗ്രഹങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ അംഗീകരിക്കുന്നു. എന്റെ കുറ്റങ്ങളെല്ലാം നിന്നോട് ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു”...

നബി ﷺ തന്റെ സുജൂദിൽ, തന്റെ റബ്ബിനോട് ഏറ്റവും അടുത്തു നിൽക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ, പറയുമായിരുന്നു: “നിന്റെ തൃപ്തിയെ മുൻനിർത്തി നിന്റെ കോപത്തിൽ നിന്ന് ഞാൻ രക്ഷതേടുന്നു. നിന്റെ വിട്ടുവീഴ്ചയെ മുൻനിർത്തി നിന്റെ ശിക്ഷയിൽ നിന്ന് ഞാൻ രക്ഷതേടുന്നു. നിന്നെ മുൻനിർത്തി നിന്നോട് ഞാൻ രക്ഷതേടുന്നു. നിന്റെ മേലുള്ള സ്തുതിവാക്യങ്ങൾ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്താൻ എനിക്കാവില്ല, നീ തന്നെ നിന്നെ സ്തുതിച്ചതുപോലെ!”... ഈ സമുദായത്തിലെ സ്ത്രീകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഏറ്റവും പുണ്യവതിയും ശ്രേഷ്ഠയും നമ്മനിറഞ്ഞവരുമായ സിദ്ദീഖിന്റെ പുത്രി സിദ്ദീഖഃയോട്, “അല്ലാഹുവിന്റെ റസൂലേ ലൈലതുൽ ഖദ്റുമായി ഞാൻ യോജിച്ചവനാൽ എന്താണ് ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കേണ്ടത്” എന്ന് അവർ ചോദിച്ചപ്പോൾ, നബി ﷺ പറഞ്ഞു കൊടുത്തത്: “നീ പറയൂ: അല്ലാഹുവേ, തീർച്ചയായും നീ ധാരാളമായി തെറ്റുകളെ മായ്ക്കുന്നവനും മാപ്പു നൽകുന്നവനുമാണ്. മാപ്പു നൽകൽ നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ എന്റെ തെറ്റുകളെ മായ്ച്ച് മാപ്പാക്കണേ!”. എന്നാണ്. [ശിഹാഉൽ അലീൽ]

ഇബ്രാഹീം നബി عليه السلام യുടെ ദുആയിൽ ഉൾചേർന്നിരിക്കുന്ന ചൈതന്യവും ഇതേ ആശയത്തിന്റെ തന്നെ സാരാംശമാണ്.

﴿رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢﴾ ... وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٧﴾﴾

[البقرة]

“ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ, ഞങ്ങളിൽ നിന്ന് സ്വീകരിക്കണേ, നിശ്ചയമായും നീയാണ് എല്ലാം കേൾക്കുന്നവൻ, എല്ലാം അറിയുന്നവൻ... ഞങ്ങളുടെ പശ്ചാത്താപം സ്വീകരിക്കണേ, നിശ്ചയമായും നീയാണ് അങ്ങേയറ്റം പശ്ചാത്താപം സ്വീകരിക്കുന്നവൻ, അങ്ങേയറ്റം കരുണചെയ്യുന്നവൻ”.

[ബഖറ: 127,128]

عن وهيب بن الورد: أنه قرأ: {وإذ يرفع إبراهيم القواعد من البيت وإسماعيل ربنا تقبل منا} ثم يبكي ويقول: يا خليل الرحمن، ترفع قوائم بيت الرحمن وأنت مشفق أن لا يتقبل منك. [تفسير ابن كثير]

“വൃഹൈബ് ബിനുൽ വർദിൽ നിന്നു നിവേദനം. അദ്ദേഹം പാരായണം ചെയ്തു: {**وإذ يرفع إبراهيم القواعد من البيت وإسماعيل ربنا تقبل منا**} “ഇബ്രാഹീമും ഇസ്മാഇലും ആ ഭവനത്തിന്റെ അടിത്തറ കെട്ടി ഉയർത്തുന്ന സന്ദർഭമോർക്കുക! ഞങ്ങളുടെ റബ്ബേ, ഞങ്ങളിൽ നിന്ന് സ്വീകരിക്കണേ!” എന്നിട്ട് കരഞ്ഞു കൊണ്ട് വൃഹൈബ് رَحْمَةُ اللَّهِ പറഞ്ഞു: റഹ്മാനായവന്റെ ചങ്ങാതി, റഹ്മാനായവന്റെ ഭവനത്തിന്റെ എടുപ്പുകൾ താങ്കൾ പടുത്തുയർത്തുന്നു; അതാകട്ടെ, താങ്കളിൽ നിന്നും സ്വീകരിക്കില്ലയോ എന്ന് പേടിച്ചു കൊണ്ട്.” [തഫ്സീർ ഇബ്നു കഥീർ]

اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي

അല്ലാഹുവേ, തീർച്ചയായും നീ ധാരാളമായി തെറ്റുകളെ മായ്ക്കുന്നവനും മാപ്പു നൽകുന്നവനാണ്. മാപ്പു നൽകൽ നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ എന്റെ തെറ്റുകളെ മായ്ച്ച് മാപ്പാക്കണേ!

നീട്ടിവലിച്ച കുറെ വാചകക്കസർത്തുകളില്ല. പകരം സംക്ഷിപ്തവും എന്നാൽ ആശയസമ്പുഷ്ടവുമായ ലളിതമായ വാക്കുകൾ. അതാണ് സുന്നത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയും. അല്ലാഹു സഹായിക്കട്ടെ.

و صلى الله وسلم وبارك على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين،
والحمد لله رب العالمين.

.....

അബൂ തൈമിയ്യ ഹനീഫ് ബാവ
2nd Edition. 20 റമാദാൻ 1445 / 30 March 2024

ഖുർആനും സുന്നത്തും സലഹുകളുടെ മൻഹജ് അനുസരിച്ചു മനസ്സിലാക്കുവാനും പഠിക്കുവാനും ഉതകുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളും കഴമ്പുള്ള ലേഖനങ്ങളും

www.islambooks.in

ഖുർആൻ പരിഭാഷകളും വ്യാഖ്യാനങ്ങളും വായിക്കുന്നവർക്കുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗരേഖ

ഖുർആൻ വിവരണം

www.quranvिवaranam.com

ഖുർആനും സുന്നത്തും സച്ചരിതരായ പൂർവ്വികർ മനസ്സിലാക്കിയ പോലെ അതിന്റെ ഏറ്റവും പരിശുദ്ധവും വ്യക്തവുമായ രൂപത്തിൽ പഠിക്കാൻ

ilmus Salaf
Darul Hadeeth As-Salafyya, Kerala

www.ilmussalaf.com